

БРОЙ 3/2012

ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2007-2013
ЕВРОПЕЙСКИЯТ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

СНЦ
„МЕСТНА ИНИЦИАТИВНА ГРУПА - ЕЛХОВО“

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

www.migelhovo.org

Кратка информация за ЛИДЕР и МИГ

ЛИДЕР като част от политиката за развитие на селските региони в ЕС

Прилагането на ЛИДЕР започва през 1991 г. като пробна инициатива в рамките на ЕС. Основната цел е придобиване на повече самостоятелност и разнообразяване живота на хората в селските региони. До момента са осъществени три програми ЛИДЕР /ЛИДЕР I, ЛИДЕР II, ЛИДЕР +/, като прилагането им е било по желание. Трите пробни програми дават много добри резултати за териториите, на които хората са решили да ги прилагат. По тази причина през 2005 г. се приема **Регламент 1698** на Съвета /ЕС/, с който подходът ЛИДЕР става задължителен елемент от Политиката за развитие на селските региони на ЕС. ЛИДЕР се прилага като Ос 4 от националните Програми за Развитие на Селските Райони – ПРСР.

Седем уникални принципа на ЛИДЕР – формула за постигане на желаните резултати

Териториален подход – основава се на разбирането, че всеки отделен селски регион е различен от останалите. Това изисква **планиране и практическо прилагане на специфични стратегии за развитие, които вземат предвид местната околна среда и ресурси**. Стратегията за местно развитие /СМР/ се съобразява със силните и слаби страни на конкретната територия. За да бъдат отделните стратегии ефективни, има изискване територията да бъде еднородна, с достатъчно човешки, финансов и икономически ресурс.

Местни Инициативни Групи – МИГ – това са **публично-частни партньорства между местната общинска администрация, бизнеса и неправителствените организации** на територията. Публично-частното партньорство е нова форма на сътрудничество между администрацията /държавна или общинска/ и предприемачите, при която те обединяват ресурси, знания и усилия за постигане на обществено значима цел.

Всяка територия, прилагаща подхода ЛИДЕР, има една МИГ, която разработва и осъществява Стратегията за местно развитие /СМР/.

Подход **“Отдолу – нагоре”** – при изработването и прилагането на СМР се разчита на идеите, проектите и инициативите на местните общности. Това означава хората с визия за развитие на региона активно да се включат в процеса на създаване на МИГ и СМР, а именно – участие в дискусии по време на срещите с обществеността, участие в обучения, даване на предложения какво да се включи в Стратегията за местно развитие, кандидатстване с лични проекти към МИГ.

Многосекторен подход – това означава, че при разработката на СМР и при избора на проекти, които ще бъдат финансирани, се търси развитие на цялата територия, за която работи МИГ, а не само на отделни сектори. Целта е да се постигне сътрудничество между представителите на различните сектори на местно равнище /икономически, културни и свързани с околната среда/ за постигане на обща цел – повишаване качеството на живот и разнообразяване на икономическите дейности на територията на Община Разлог.

Иновации – Подходът ЛИДЕР дава предимство на проекти, развиващи ресурси, които са неизследвани, пренебрегвани или **подценявани до този момент на територията на Общината**; финансират се нови начини за популяризиране на местни ресурси и продукти; с предимство се ползват тези проекти, които предлагат разработване на нови продукти и внедряване на нови за територията процеси, услуги и др.

Сътрудничество – чрез подхода ЛИДЕР Местната Инициативна Група има възможност да предприема общи действия и да разработва съвместни проекти с други МИГ на територията на страната, в съседни страни в рамките на програмата за трансгранично сътрудничество или с някоя от над 1300 МИГ в Европейския съюз. Принципът “Сътрудничество” се отнася до работа по конкретен проект на две или повече Местни Инициативни Групи.

Работа в мрежа – подходът ЛИДЕР дава възможност за обмяна на практики и взаимни обучения между МИГ, селските райони, техните администрации и организации, имащи отношение към развитието на селските райони; насърчава сътрудничеството чрез създаване на връзки между различни МИГ. Принципът “Работа в мрежа” се отнася до изграждане на дългосрочни партньорски отношения между организации, които имат обща цел – повишаване на благоденствието и привлекателността на територията, върху която функционират.

Какво е МИГ –Елхово

През 2010 година е учредено Сдружение „Местна инициативна група –Елхово” /МИГ –Елхово/ по реда и при условията на Закона за юридическите лица с нестопанска цел като сдружение за осъществяване на общественополезна дейност. В състава на Общото събрание влизат 58 физически и юридически лица. Създадена като публично-частно партньорство във връзка с прилагането на Ос 4 ЛИДЕР на Програмата за развитие на селските райони (2007-2013), МИГ-Елхово е независима и доброволна организация на представители на местните власти, стопанския и нестопанския сектор от територията на община Елхово, която се основава на принципите на равенството и взаимопомощта.

Основната идея на подхода „ЛИДЕР” се основава на разбирането, че поради разнообразието на селските райони в Европа, стратегиите за развитие са много по-ефективни и ефикасни, ако се решават и прилагат на местно ниво от местните участници, придружени от ясни и прозрачни процедури, подпомагане от съответните администрации и необходимата помощ за разпространение на добрите практики. В съответствие с Регламент (ЕС) № 1698/2005 „ЛИДЕР” е хоризонтална четвърта ос на Програмата за развитие на селските райони, допринасяща за постигане на целите на останалите три оси. Мерките на подхода са насочени към местните инициативни групи (МИГ), физически и юридически лица, неправителствени организации и общини в районите, където има одобрена и действаща МИГ. Те финансират индивидуални проекти, създадени и изпълнени от местни партньори в отговор на конкретни местни проблеми. „ЛИДЕР” насърчава местните общности да станат или останат конкурентноспособни, да използват максимално своите ресурси и да преодолеят предизвикателствата, пред които са изправени.

Местна инициативна група – Елхово разработва и осъществява Стратегията за местно развитие /СМР/

Цели, приоритети, специфични цели на СМР

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ НА СТРАТЕГИЯТА ЗА МЕСТНО РАЗВИТИЕ	
Развитие на територията на МИГ- Елхово като район с производство на висококачествена и екологично чиста земеделска продукция, конкурентноспособна диверсифицирана икономика и благоприятни и привлекателни условия за живот	
ПРИОРИТЕТ 1	Постигане на икономически растеж чрез балансирано, устойчиво и природоопазващо развитие на местната икономика и повишаване заетостта на територията на МИГ-Елхово
СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1	Производство на конкурентноспособни качествени традиционни земеделски продукти с висока добавена стойност, чрез използването на съвременни методи и техники на производство, преработка, стандартизация, сертифициране, обозначение и пласирането на вече съществуващи и на нови пазари местни и европейски пазари
СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 2	Диверсификация на икономическите дейности, подобряване и подкрепа на предприемачеството чрез подпомагане на развитието на нови и съвременни производства и услуги
СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3	Защита и опазване на околната среда и рационално използване и управление на местните природни ресурси, като основен определящ елемент, свързан с развитието на местното икономическо развитие

ПРИОРИТЕТ 2	Подобряване на средата на живот в населените места на територията на МИГ-Елхово и утвърждаване на местната идентичност
СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 4	Съхранение и развитие на природното и културно-историческото наследство, традиции, обичаи и занаяти, тяхното икономизиране и формиране на специфична идентичност на територията като дестинация, свързана с развитието на различни алтернативни форми на туризъм
СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 5	Съхранение и развитие на природното и културно-историческото наследство, традиции, обичаи и занаяти, тяхното икономизиране и формиране на специфична идентичност на територията като дестинация, свързана с развитието на различни алтернативни форми на туризъм
ПРИОРИТЕТ 3	Укрепване на местната общност и изграждане на капацитет за устойчиво развитие на територията на МИГ-Елхово
СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 6	Повишаване на обществената активност и подобряване капацитета на местните общности за планиране и управление на развитието на територията чрез прилагане на подхода „отдолу–нагоре”, развитието на вътрешнотериториалното и транснационално сътрудничество и популяризирането и въвеждането на добри практики.

Мерки на СМР

Стратегията за местно развитие на МИГ-Елхово включва дейности по мерки от Програмата за развитие на селските райони (2007-2015), допринасящи за постигането на специфичните цели, приоритети и основната стратегическа цел за развитие на територията за периода до 2015 година, както следва:

Код на мярката	Наименование на мярката
121	Модернизиране на земеделските стопанства
123	Добавяне на стойност към земеделски и горски продукти
226	Възстановяване на горския потенциал и въвеждане на превантивни дейности
311	Разнообразяване към неземеделски дейности
312	Подкрепа за създаване и развитие на микропредприятия
313	Насърчаване на туристическите дейности
321	Основни услуги за населението и икономиката в селските райони
322	Обновяване и развитие на населените места
421	Вътрешно териториално и транснационално сътрудничество
431-1	Управление на местни инициативни групи, придобиване на умения и постигане на обществена активност на съответната територия за местните инициативни групи, прилагащи стратегии за местно развитие

Бюджет на СМР

Общият размер на публичния принос по Стратегията за местно развитие на МИГ-Елхово възлиза на 3 455 000 лева.

ОБУЧЕНИЯ

Сдружение “Местна инициативна група - Елхово” организира уоркшопове, свързани с подготовката на проекти за кандидатстването в населените места на община Елхово

През декември Сдружение “Местна инициативна група – Елхово” организира уоркшопове, свързани с подготовката на проекти за кандидатстването по мерките на стратегията за местно развитие на Местна инициативна група –Елхово. В тази връзка бяха посетени селата Гранитово, Мелница, Лесово, Маломирово, Раздел, Бояново, Кирилово, Пчела и Малък манастир. Обученията по селата включително и гр. Елхово бяха посетени от над 200 човека.

Във връзка с управлението на МИГ-Елхово и успешното реализиране на Стратегията на местно развитие, през месец декември бяха организирани и следните обучения:

- „Стратегическо и оперативно управление на МИГ” в което участваха оперативния екип и членовете на УС на МИГ-Елхово
- „Предотвратяване възникването на конфликт на интереси при прилагането на Стратегията за местно развитие.”
- „Ролята на неформалните лидери в активизирането на процесите на развитие на територията и прилагането на Стратегията за местно развитие”

ПРИКЛЮЧИ ПРИЕМЪТ НА ПРОЕКТИ КЪМ СТРАТЕГИЯТА ЗА МЕСТНО РАЗВИТИЕ НА МИГ-ЕЛХОВО ЗА 2012 г.

В изпълнение на Годишната програма за прием на проекти към Стратегията за местно развитие на МИГ-Елхово за 2012 година с решение на Управителния съвет на МИГ-Елхово от проведено на 29 октомври 2012 година заседание **в периода от 14 ноември 2012 година до 7 декември 2012 година** се приемаха Заявления за подпомагане по следните мерки на Стратегията за местно развитие: мярка 121 „Модернизиране на земеделските стопанства”, мярка 123 „Добавяне на стойност към земеделски и горски продукти”; мярка 226 „Възстановяване на горския потенциал и въвеждане на превантивни дейности”; мярка 311 „Разнообразяване към неземеделски дейности”, мярка 312 „Подкрепа за създаване и развитие на микропредприятия”; мярка 321 „Основи услуги за населението и икономиката в селските райони” и мярка 322 „Обновяване и развитие на населените места”.

Първия прием на проекти приключи с внесени 14 проекта, като по мерките 123 и 311 не бяха продадени проектни предложения. Основно интереса бе към мярка 312 единствената по която могат да кандидатстват микропредприятия.

До края на януари 2013 година очакваме да приключат всички заседания на комисията за избор на проекти към Местна инициативна група – Елхово и да бъдат обявени проектите които ще бъдат изпратени за втори контрол от областната Разплащателна агенция.

МИГ – ЕЛХОВО В ПОДКРЕПА НА РАЗВИТИЕТО НА СЕЛСКИЯ ТУРИЗЪМ

Диверсификацията на икономическите дейности е едно от направленията, по които Програмата за развитие на селските райони (2007-2013) и в частност подхода ЛИДЕР подпомага развитието на селските райони у нас. От тази гледна точка развитието на селския туризъм е основен приоритет в разнообразяването на местната икономика на територията на община Елхово, който може да бъде реализиран чрез Местна инициативна група - Елхово. Сред основните цели на Стратегията за местно развитие е съхранението и развитието на културно-историческото наследство, традициите, обичаите и занаятите, тяхното икономизиране и формиране на специфична идентичност на територията като дестинация, свързана с развитието на различни алтернативни форми на туризъм. Реализирайки тази цел МИГ-Елхово ще подкрепя по-нататъшното нарастване на обема на този вид туристически услуги, предлагани на нейната територия. Успешното усвояване на целевите средства по мерките на Стратегията за местно развитие, подпомагащи развитието на селския туризъм изисква съответно познаване на неговата същност, връзката му с други, сходни на него видове туризъм; професионална подготовка на МИГ да администрира проекти в тази област; придобиване на практически знания и умения от страна на лицата, които ще практикуват тази дейност; познаване опита на други европейски страни, в които развитието на селския туризъм има значителен дял; компетентна оценка на реалните обективни дадености за развитие на селския туризъм в конкретното населено място от територията на МИГ и други.

Селският туристически пазар на територията на МИГ-Елхово се формира на основата на нейния ландшафт, начина на живот, традициите и обичаите на местните общности. Развитието на този вид пазар изисква, от една страна, обществена нагласа и управленски решения, ориентирани към интегрирането на икономически дейности (изкуство, занаяти, селско стопанство и т.н.) и, от друга страна, териториално и туристическо развитие посредством разглеждането на „селски район Елхово” като туристически продукт за предлагане със свой собствен бранд. Развитието на селския туризъм на територията на МИГ-Елхово безспорно следва да бъде свързано с:

► Гостоприемно и радушно обслужване на туристите по отношение на: настаняването в различните видове места за настаняване (къща за гости, стая или къща във фермерското стопанство, хотел, къмпинг и т.н.), предлагане на местни продукти, изпълнение на различни видове услуги;

► Спортни мероприятия за отмора, туристически обиколки, екопътеки, конна езда, плувни басейни, велопоходи, тенис- кортове и т.н.;

► Културни дейности - включване в подходящи курсове за приготвяне на типични, местни ястия, за опазване на флората и фауната, изкуството и занаятите, провеждане на фестивали, панаири, надпявания и т.н

Селският туризъм има съществено предимство, защото не вреди на околната среда и същевременно съществено допринася за местното икономическо развитие. Селския туризъм се смята за адекватен инструмент за местно развитие, допринасящ за:

- Покачване цената на земята;
- По- добра база за удобствата на местното население;
- Разнообразяване на възможностите за заетост на работна сила;
- Допълнителни приходи за местното население;
- Насърчаване културното разнообразие, запазването на националното наследство, оценката на бита и традициите на местното население;
- Увеличаване съзнанието за "усещане" на природата.

Изброеното по горе е в основата на европейската концепция за селския туризъм. В съответствие с тълкуването на ЕС „селският туризъм има по-широк смисъл, който се отнася до всеки вид туристическа дейност в селската околна среда, включващ и туризма във фермерските стопанства и агротуризма”.

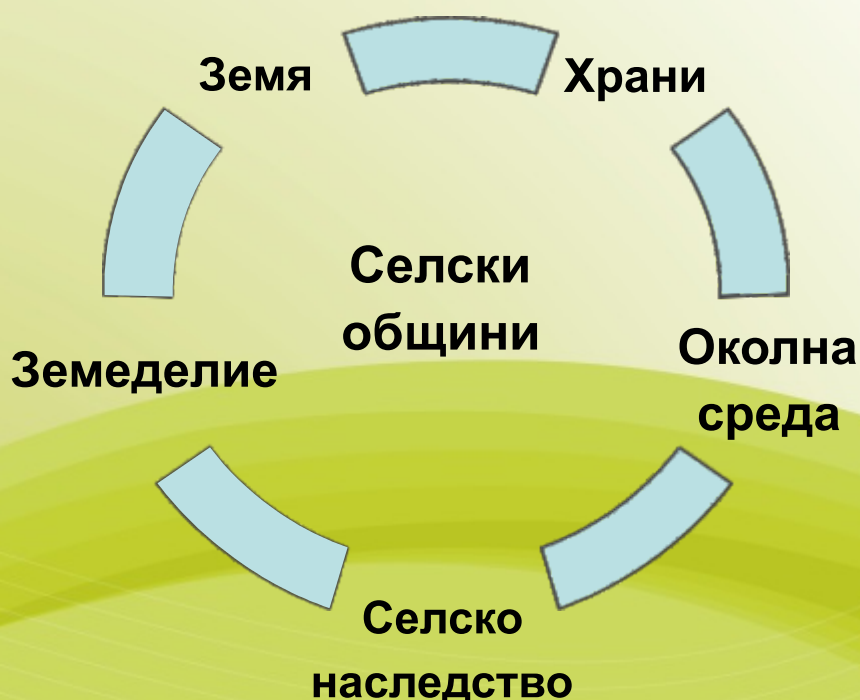

ОСОБЕНОСТИ НА ПЛАНИРАНЕТО НА МЕСТНОТО РАЗВИТИЕ В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ В КОНТЕКСТА НА ПОДХОДА ЛИДЕР

Целта на местното развитие в селските райони е да се изгради институционален, човешки и икономически капацитет на дадения район, за да се подобри неговото бъдеще и качеството на живот за всички. То е процес, чрез който партньорите от общественя, частния и неправителствения сектор работят колективно за създаване на подобри условия за икономически растеж, създаване на работни места, иновации, опазване на природната среда, развитие на човешкия капитал.

Успехът на дадена общност в условията на пълноправно членство на България в ЕС, зависи от нейната способност да се приспособи към динамичното местно, национално и европейско пространство. Способността на общностите от селските райони да подобрят качеството на живота, да създадат нови икономически възможности и да се борят с бедността и негативните демографски процеси зависи от степента на осмисляне на процесите на местното развитие и от уменията да се действа стратегически, използвайки възможностите да Програмата за развитие на селските райони (2007-2013) и в частност на подхода ЛИДЕР.

Местното развитие по своя характер представлява **партньорство** между деловите среди, интересите на общността и органите на местната власт. Успехите на местното развитие са свързани със социалното, икономическо, екологично и инфраструктурно обновление на територията, в която оперира съответната местна инициативна група.

Местното развитие може да бъде разглеждано и като широкообхватна **концепция**, насочена към възможно най-добрата реализация на възможностите на местната общност, населяваща територията на МИГ.

Местното развитие на територията на МИГ е **процес**, чрез който се мобилизират определен брой институции, организации, хора от местните общности за разработване, активизиране или стабилизиране в най-голяма степен на дейностите по използване ресурсите на дадената територия.

При местното развитие решаващо значение имат действията на местните общности.

Не съществува унифицирана стратегия, политика или програма за местно развитие, тъй като всяка една общност се различава от другите по своите дадености: географски, социални, икономически и по възможностите за повлияване на развитието. Затова пред всяка една общност стои предизвикателството за уникален избор на варианти за развитие.

Всяка общност, както вече бе подчертано се характеризира с уникални местни условия. Те могат да подпомогнат или възпрепятстват нейното развитие. Тези дадености оформят базата за подготовка и прилагане на Стратегията за местно развитие. За да се постигне просперитет в развитието всяка общност трябва да се включи в процесите на партньорство и стратегическо планиране, чрез които да разбере и обоснове бъдещите си действия със своите силни и слаби страни, възможности и заплахи за развитието. Само така тя може да даде своя принос за привлекателността на територията на МИГ.

Този бюлетин е изготвен с финансовата подкрепа на Европейския съюз - Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони, в изпълнение на Договор № РД-50-85/13.06.2012 на МИГ – Елхово с Министерство на земеделието и храните и Държавен фонд „Земеделие” - Разплащателна агенция, финансиран по мярка 41 и мярка 431-1 на ПРСР 2007-2013. Отговорността за неговото съдържание е изцяло на МИГ-Елхово и по никакъв начин не може да се приема, че съдържанието на бюлетина отразява официалното становище на Европейския съюз и Управлява